

**GLAVNA SLUŽBA
ZA REVIZIJU JAVNOG SEKTORA
REPUBLIKE SRPSKE**

Republika Srpska
78000 Banja Luka
Vladike Platona bb
Tel: +387(0)51/493-555
Faks: +387(0)51/493-556
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Izveštaj o provedenoj finansijskoj reviziji
Javne zdravstvene ustanove Zavod za medicinu rada i sporta
Republike Srpske
za period 01.01 – 31.12.2021. godine**

Broj: RV064-22

Banja Luka, 15.11.2022. godine

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA.....	1
II	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA.....	4
	Izvještaj o reviziji usklađenosti	4
III	REZIME DATIH PREPORUKA.....	6
IV	KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI.....	8
V	IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)	9
	1. Uvod	9
	2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja	9
	3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola	9
	4. Nabavke	11
	5. Priprema i donošenje plana poslovanja i finansijskog plana.....	12
	6. Finansijski izvještaji.....	12
	6.1. Bilans uspjeha	12
	6.1.1. Prihodi.....	12
	6.1.2. Rashodi	13
	6.1.3. Finansijski rezultat.....	14
	6.2. Bilans stanja.....	14
	6.2.1. Aktiva.....	15
	6.2.2. Pasiva.....	16
	6.2.3. Vanbilansna evidencija.....	17
	6.3. Bilans tokova gotovine.....	17
	6.4. Vremenska neograničenost poslovanja.....	18
	6.5. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze	18
	6.6. Napomene uz finansijske izvještaje	18

I IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Mišljenje sa rezervom

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja Javne zdravstvene ustanove Zavod za medicinu rada i sporta Republike Srpske, koji obuhvataju: Bilans stanja – Izvještaj o finansijskom položaju sa stanjem na dan 31. decembar 2021. godine; Bilans uspjeha – Izvještaj o ukupnom rezultatu u periodu i Bilans tokova gotovine – Izvještaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan. Revizijom smo obuhvatili pregled značajnih transakcija, objašnjavajućih napomena i primjenu računovodstvenih politika u revidiranom periodu.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu Osnov za mišljenje sa rezervom, finansijski izvještaji Javne zdravstvene ustanove Zavod za medicinu rada i sporta Republike Srpske, istinito i objektivno prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijsko stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2021. godine, finansijsku uspješnost, tokove gotovine i promjene na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa propisanim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i relevantnim ISSAI standardima revizije 2200 - 2810. Naša odgovornost za provođenje revizije detaljnije je opisana u pasusu Odgovornost revizora. Reviziju smo proveli u skladu sa ISSAI 130 - Etičkim kodeksom, ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti i nezavisni smo u odnosu na subjekta revizije.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi, s obzirom na propisani okvir finansijskog izvještavanja dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše revizijsko mišljenje o finansijskom stanju imovine, obaveza i izvora.

Kao što je navedeno pod tačkom 3. izvještaja:

Popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2021. godine nije organizovan i izvršen u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza, jer za dio imovine i obaveza nije izvršeno utvrđivanje stvarnog stanja, materijal iskazan u vanbilansnoj evidenciji nije popisano, a Izvještaj o popisu ne sadrži uporedni pregled stvarnog i knjigovodstvenog stanja popisane imovine.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.1.1. izvještaja:

Ostali poslovni prihodi iskazani su manje za 142.945 KM zbog evidentiranja donacije materijala u okviru vanbilansne evidencije, za koliko su istovremeno troškovi režijskog materijala iskazani manje (za utrošak istog), a materijal i razgraničeni prihodi i primljene donacije manje za 18.135 KM, po osnovu stanja materijala u skladištu, za koliko je vrijednost vanbilansne evidencije iskazana više, što nije u skladu sa članom 8. stav (10), 37. stav (5), 39. stav (3), 53. stav (4), 62. i 63. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike i MRS 20 - Računovodstveno obuhvatanje državnih davanja i objelodanjivanje državne pomoći.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.1.2. izvještaja:

Ostali lični rashodi iskazani su u većem iznosu za 268.954 KM zbog evidentiranja naknada fizičkim licima angažovanim po ugovorima o djelu koji imaju karakter troškova proizvodnih usluga u iznosu od 243.869 KM, a u iznosu od 25.085 KM odnose se na nematerijalne troškove, čime su pomenuti troškovi iskazani manje za navedene iznose, što nije u skladu

sa članom 41. stav (1) i 43. stav (9) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.3. izvještaja:

Prilivi i odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti iskazani su manje za 113.217 KM, jer u ostale prilive nisu uključena naplaćena potraživanja po osnovu refundacije bolovanja i preplaćenih ostalih poreza i doprinosa, dok u ostale odlive nisu uključeni odlivi po osnovu izmirenih obaveza za ostale poreze, doprinose i druge dažbine, po osnovu troškova platnog prometa, članarina, taksi i izdataka za humanitarne i kulturne namjene evidentirani na gotovinskoj osnovi, što nije u skladu sa MRS 7- Izvještaj o tokovima gotovine (paragraf 10) i Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.6. izvještaja:

Napomene uz finansijske izvještaje ne sadrže dodatne informacije shodno zahtjevima MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja.

Vremenska neograničenost poslovanja

U Napomenama uz finansijski izvještaj objelodanjeno je da su finansijski izvještaji Javne zdravstvene ustanove Zavod za medicinu rada i sporta Republike Srpske sastavljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja revizije su ona pitanja koja po našem profesionalnom mišljenju, su bila najznačajnija u vršenju revizije finansijskih izvještaja za godinu koja se završava na dan 31. decembar 2021. godine. Ova pitanja smo razmotrili u okviru revizije finansijskih izvještaja kao cjeline, a u formiranju našeg mišljenja ne dajemo odvojeno mišljenje o tim pitanjima. Osim pitanja opisanih u pasusu Osnov za mišljenje sa rezervom nema drugih pitanja koja treba objaviti u izvještaju o reviziji.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Direktor Javne zdravstvene ustanove Zavod za medicinu rada i sporta Republike Srpske je odgovoran za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare i greške; odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u Napomenama uz finansijske izvještaje; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su primjerene datim okolnostima i nadzor nad procesom izvještavanja. Pri izradi finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno da procijeni stalnost poslovanja i da objelodani pitanja vezana za vremensku neograničenost poslovanja.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je da steknemo razumno uvjerenje o tome da finansijski izvještaji, kao cjelina, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uzrokovane prevarom ili greškom, kao i da sačinimo i objavimo revizijski izvještaj, koji sadrži naše mišljenje. Razumno uvjerenje predstavlja visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, koja je izvršena u skladu

sa ISSAI standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajne pogrešne iskaze kada oni postoje.

Pogrešni iskazi mogu nastati kao posljedica prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako, pojedinačno ili zajedno, mogu uticati na ekonomske odluke korisnika koje se donose na osnovu finansijskih izvještaja.

Zbog činjenice da se revizija provodi provjerom na bazi uzorka i da u sistemu internih kontrola i računovodstvenom sistemu postoje inherentna ograničenja, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ostanu neotkrivene.

Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka je zasnovan na revizijskom prosuđivanju i profesionalnom skepticizmu, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika utemeljenih na vremenskoj neograničenosti poslovanja i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Izjavljujemo da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u vezi sa nezavisnošću. Ostvarili smo komunikaciju sa odgovornim licima subjekta revizije u vezi sa planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije, ključnim revizijskim pitanjima i drugim važnim pitanjima i značajnim nalazima revizije, uključujući značajne nedostatke u sistemu internih kontrola, koji se mogu identifikovati tokom revizije.

Banja Luka, 15.11.2022. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

II IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji usklađenosti

Mišljenje sa rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja Javne zdravstvene ustanove Zavod za medicinu rada i sporta Republike Srpske za 2021. godinu, izvršili smo reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonskim i drugim propisima.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu Osnov za mišljenje sa rezervom, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvještajima Javne zdravstvene ustanove Zavod za medicinu rada i sporta Republike Srpske za 2021. godinu su, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i ISSAI 4000 –Standard za reviziju usklađenosti.

Vjerujemo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa propisima kojima su regulisane.

Kao što je navedeno pod tačkom 3. izvještaja:

Sa fizičkim licima zaključivani su ugovori o djelu za obavljanje poslova koji predstavljaju osnovu djelatnost Ustanove i za koje postoje sistematizovana radna mjesta, što nije u skladu sa članom 205. Zakona o radu.

Kao što je navedeno pod tačkom 4. izvještaja:

Za nabavke usluga u iznosu od 32.721 KM nisu provedene procedure javnih nabavki, a nabavke istovrsnog predmeta nabavke koje se odnose na materijal za čišćenje u iznosu od 11.363 KM su provedene putem dva postupka direktnog sporazuma, što nije u skladu sa članom 6. i 87. stav (3) Zakona o javnim nabavkama.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo direktor je takođe odgovorno da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje Javne zdravstvene ustanove Zavod za medicinu rada i sporta Republike Srpske obuhvaćeno prema definisanim kriterijumima, usklađeno sa zakonskim i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu

poslovanje Javne zdravstvene ustanove Zavod za medicinu rada i sporta Republike Srpske.

Banja Luka, 15.11.2022. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

III REZIME DATIH PREPORUKA

Preporuke vezane za finansijske izvještaje

Preporučuje se direktoru Ustanove da obezbijedi da se:

- 1) postupci i procedure popisa imovine i obaveza, utvrđivanje stvarnog stanja imovine i iskazivanje stvarnog i knjigovodstvenog stanja imovine i obaveza vrši u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza,
- 2) donacije materijala dobijene trajno i bez naknade iskazuju putem bilansne evidencije u okviru prihoda od donacija i sa njima povezanim računima (troškovi režijskog materijala, materijal i razgraničeni prihodi po osnovu primljenih donacija), kako je definisano članom 12. stav (9), 41. stav (4), 43. stav (3), 57. stav (4), 67. i 68. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike, koji je u primjeni od 01.01.2022. godine i MRS 20 - Računovodstveno obuhvatanje državnih davanja i objelodanjivanje državne pomoći,
- 3) naknade fizičkim licima angažovanim po ugovorima o djelu evidentiraju prema karakteru troška u okviru troškova proizvodnih usluga, odnosno nematerijalnih troškova, a troškovi zakupa u okviru troškova proizvodnih usluga, kako je definisano članom 45. stav (1., 2. i 5.) i 47. stav (1. i 2.) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike, koji je u primjeni od 01.01.2022. godine,
- 4) u Bilansu tokova gotovine prilivi i odlivi iz poslovnih aktivnosti prezentuju u skladu sa zahtjevima MRS 7 - Izvještaj o tokovima gotovine i Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike,
- 5) da se u Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanjuju dodatne informacije shodno MRS 1 - Presentacija finansijskih izvještaja.

Preporuke vezane za usklađenost

Preporučuje se direktoru Ustanove da obezbijedi da se:

- 1) za ključne poslovne procese (prihode, potraživanja, lična primanja, ugovore o djelu, troškove usluga na izradi učinaka i dr.) procijene rizici i uspostave kontrolni mehanizmi, usvoji strategija upravljanja rizicima i uspostavi knjiga poslovnih procesa, kako je definisano Zakonom o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru i Uputstvom o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole,
- 2) zaključivanje ugovora o djelu vrši radi obavljanja poslova koji su van djelatnosti poslodavca u skladu sa članom 205. Zakona o radu,
- 3) uz obračun putnih troškova sačinjavaju pisani izvještaji, a da nalozi za službeno putovanje sadrže podatke o cilju putovanja i poslovima koje zaposleni obavljaju u skladu sa tačkom XV i XVII Odluke o visini naknade troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj,
- 4) nabavke roba i usluga vrše uz primjenu odgovarajućih postupaka javnih nabavki, sačinjavaju i dostavljaju izvještaji o provedenim postupcima javnih nabavki Agenciji za javne nabavke i objavljuju osnovni elementi ugovora za sve postupke javnih nabavki u skladu sa članom 6., 75. stav (1. i 2.) i 87. stav (3) Zakona o javnim

nabavkama, u tenderskoj dokumentaciji određuje količina predmeta nabavke u skladu sa članom 4. Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda i da se u skladu sa definisanim uslovima u obavještenju o nabavci i tenderskoj dokumentaciji zaključuju okvirni sporazumi,

- 5) pribavi saglasnost Osnivača na Finansijski plan i Program rada, a izvještaj o poslovanju i godišnji obračun upućuje Osnivaču radi razmatranja i usvajanja, kako je definisano članom 19. stav (1. i 3.) Zakona o sistemu javnih službi,
- 6) osnovni kapital iskazan u poslovnim knjigama i osnovni kapital u sudskom registru međusobno usklade, kako je definisano članom 22. Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Republici Srpskoj.

IV KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI

- Zakon o sistemu javnih službi,
- Zakon o računovodstvu i reviziji Republike Srpske,
- Zakon o radu, član 204 - 207,
- Zakon o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske,
- Zakon o doprinosima, član 3, 6, 10, 22 i 24,
- Zakon o porezu na dohodak, glava I-IV, VI, X, XII i XIII,
- Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju invalida, član 26 i 27,
- Zakon o javnim nabavkama,
- Zakon o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske,
- Zakon o registraciji poslovnih subjekata u Republici Srpskoj, član 22,
- Pravilnik o sadržaju izvještaja i načinu izvještavanja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole,
- Uputstvo za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda,
- Pravilnik o postupku direktnog sporazuma,
- Odluka o visini naknade troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj,
- Uredba o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem.

V **IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)**

1. **Uvod**

Javna zdravstvena ustanova Zavod za medicinu rada i sporta Republike Srpske (u daljem tekstu: Ustanova) osnovana je Odlukom Vlade Republike Srpske iz 2000. godine. Ustanova je konstituisana kao visokospecijalizovana zdravstvena ustanova iz oblasti medicine koja obavlja dijagnostiku, promociju, prevenciju, edukativne, informativne i terapijske aktivnosti u cilju očuvanja zdravlja radnika i sportista u bezbjednoj i zdravoj radnoj i sportskoj sredini, ocjenu psihofizičke sposobnosti i privremene nesposobnosti za rad radnika i druga specifična ocjenjivanja na zahtjev poslodavca, kao i praćenje i dijagnostikovanje profesionalnih bolesti, bolesti u vezi sa radom i povreda na radu zaposlenih.

Sjedište Ustanove je u Banja Luci, sa organizacionim jedinicama u Doboju, Prijedoru, Bijeljini, Trebinju i Istočnom Sarajevu.

Ustanova je prema kriterijumima iz člana 5. Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 94/15 i 78/20) razvrstana u srednja pravna lica.

Organi Ustanove su direktor i Upravni odbor koje imenuje Vlada Republike Srpske, a njihove nadležnosti uređene su Statutom Ustanove.

Sredstva za finansiranje Ustanove u 2021. godini obezbijeđena su iz prihoda ostvarenih iz poslovanja, a poslovanje se vrši preko računa otvorenih kod poslovnih banaka.

Na Nacrt izvještaja o provedenoj finansijskoj reviziji Ustanove za period 01.01-31.12.2021. godine, nije bilo primjedbi.

Preporuke date u ovom izvještaju, u cilju njihovog naglašavanja, boldovane su i pisane italik slovima.

2. **Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja**

Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske prvi put je angažovana na provođenju finansijske revizije Ustanove.

3. **Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola**

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Ustanovi koji je donesen u 2012. godini sa tri izmjene, sistematizovana su 54 radna mjesta za 165 izvršilaca. Na dan 31.12.2021. godine bilo je zaposleno 95 izvršilaca i to 90 izvršioca na neodređeno vrijeme i pet izvršilaca na određeno vrijeme, od kojih je jedno imenovano lice.

Na osnovu odredbi Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 91/16) i Uputstva o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 99/17), Ustanova nije usvojila strategiju upravljanja rizicima (tačka 9. navedenog uputstva) i nije definisala ključne poslovne procese niti uspostavila knjigu poslovnih procesa (tačka 22. podtačke 3., 4. i 5. navedenog uputstva), odnosno procijenila rizike i uspostavila kontrolne mehanizme za ključne poslovne procese (prihode, potraživanja, lična primanja, ugovore o djelu, troškove usluga na izradi učinaka i dr. - tačka 8. i 9. navedenog zakona).

U skladu sa odredbama Pravilnika o sadržaju izvještaja i načinu izvještavanja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 1/22), Ustanova je sačinila godišnji izvještaj elektronskim popunjavanjem obrasca Izvještaj o

spровоđenju planiranih aktivnosti na uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrole za 2021. godinu sa priložima.

U funkcionisanju sistema internih kontrola, pored navedenog revizijom su utvrđeni sljedeći nedostaci:

- sa više fizičkih lica (doktori specijalisti) zaključivani su ugovori o djelu za obavljanje poslova koji predstavljaju osnovu djelatnost Ustanove i za koje postoje sistematizovana radna mjesta, što nije u skladu sa članom 205. Zakona o radu ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj 1/16, 66/18, 91/21 i 119/21) u kojem je navedeno da poslodavac može sa određenim licem da zaključi ugovor o djelu radi obavljanja poslova koji su van djelatnosti poslodavca, a koji imaju za predmet samostalno izvršenje određenog fizičkog ili intelektualnog posla,
- uz obračun putnih troškova ne sačinjavaju se pisani izvještaji, a nalozi za službeno putovanje ne sadrže podatke o cilju putovanja i poslovima koje zaposleni koji se upućuju na službeni put obavljaju, što nije u skladu sa tačkom XV i XVII Odluke o visini naknade troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 57/21).

Popis imovine i obaveza u Ustanovi sa stanjem na dan 31.12.2021. godine nije u potpunosti organizovan i izvršen u skladu sa Pravilnikom o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 45/16 i 113/21) - u daljem tekstu Pravilnik o popisu, jer:

- nisu izvršene pripremne radnje kao što su usaglašavanje potraživanja i obaveza sa dužnicima i povjeriocima, što nije u skladu sa članom 15. stav (2. i 3.) Pravilnika o popisu,
- komisija za popis za jedan dio imovine i obaveza nije izvršila utvrđivanje stvarnog stanja nego je preuzela podatke iz knjigovodstvene evidencije, što nije u skladu sa članom 3. tačka 2). Pravilnika o popisu,
- nije izvršen popis materijala iskazan u vanbilansnoj evidenciji u iznosu od 18.135 KM, što nije u skladu sa članom 4. stav (1) tačka 2). Pravilnika o popisu,
- Izvještaj o popisu ne sadrži podatke o datumu početka i završetka popisa, podatke o stručnoj i profesionalnoj kvalifikaciji lica angažovanih na popisu, uporedni pregled stvarnog i knjigovodstvenog stanja popisane imovine, kao i pregled vrijednosnih razlika između knjigovodstvenog i stvarnog stanja, što nije u skladu sa članom 20. stav (1) tačka (1. 2. 3. i 4) Pravilnika o popisu.

Shodno gore navedenom i većini tačaka ovog izvještaja uspostavljeni sistem internih kontrola nije funkcionisao na način da obezbijedi istinito i fer izvještavanje i usklađenost sa važećim zakonima i propisima.

Preporučuje se direktoru Ustanove da obezbijedi da se:

- **za ključne poslovne procese (prihode, potraživanja, lična primanja, ugovore o djelu, troškove usluga na izradi učinaka i druge) procijene rizici i uspostave kontrolni mehanizmi, usvoji strategija upravljanja rizicima i uspostavi knjiga poslovnih procesa, kako je definisano odredbama Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru i Uputstvom o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole,**
- **zaključivanje ugovora o djelu vrši radi obavljanja poslova koji su van djelatnosti poslodavca u skladu sa članom 205. Zakona o radu,**
- **uz obračun putnih troškova sačinjavaju pisani izvještaji, a da nalozi za službeno putovanje sadrže podatke o cilju putovanja i poslovima koje zaposleni obavljaju**

u skladu sa tačkom XV i XVII Odluke o visini naknade troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj,

- **postupci i procedure popisa imovine i obaveza, utvrđivanje stvarnog stanja imovine i iskazivanje stvarnog i knjigovodstvenog stanja imovine i obaveza vrši u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza.**

4. Nabavke

Planom javnih nabavki Ustanove za 2021. godinu planirane su nabavke ukupne vrijednosti od 677.500 KM bez poreza na dodatu vrijednost. Predviđeno je provođenje 55 postupaka javnih nabavki i to putem tri otvorena postupka u vrijednosti od 219.000 KM, sedam postupaka putem konkurentskog zahtjeva u vrijednosti od 106.000 KM, deset postupaka vezanih za usluge iz Aneksa II dio B Zakona o javnim nabavkama („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 38/14) u vrijednosti od 192.000 KM i 35 direktnih sporazuma u vrijednosti od 160.500 KM.

Prema Izvještaju o realizaciji plana javnih nabavki, Ustanova je u toku 2021. godine provela 32 postupka ukupne vrijednosti od 306.161 KM i to putem 2 konkurentska zahtjeva za dostavljanje ponuda u vrijednosti od 59.002 KM (medicinski i kancelarijski materijal), 8 postupaka vezanih za usluge iz Aneksa II dio B u vrijednosti od 161.350 KM (medicinske i laboratorijske usluge) i 22 direktna sporazuma u vrijednosti od 85.809 KM (medicinski, kompjuterski i materijal za čišćenje, nabavke medicinskih uređaja, usluge osiguranja i dorade programskih paketa i dr.).

Revizijskim ispitivanjem su obuhvaćeni provedeni postupci javnih nabavki u vrijednosti od 200.230 KM i to jedan konkurentski zahtjev za dostavljanje ponuda u vrijednosti od 47.881 KM, četiri postupka vezana za usluge iz Aneksa II dio B u vrijednosti od 118.680 KM i šest direktnih sporazuma u vrijednosti od 33.669 KM.

U okviru revidiranih postupaka javnih nabavki utvrđene su neusklađenosti sa Zakonom o javnim nabavkama i Uputstvom za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda („Službeni glasnik BiH“ broj 39/14 i 20/15) kako slijedi:

- za nabavku usluga u vrijednosti od 32.721 KM (preuzimanje, transport i tretman medicinskog otpada u iznosu od 13.672 KM, laboratorijska dijagnostika u iznosu od 14.057 KM i usluge hemijskog čišćenja u iznosu od 4.992 KM) nije provedena procedura javne nabavke, već su zaključeni ugovori sa tri dobavljača na neodređeno vrijeme, što nije u skladu sa članom 6. Zakona o javnim nabavkama, u kojem je navedeno da je ugovorni organ dužan da dodjeljuje ugovore o javnoj nabavci robe, usluga i radova primjenjujući postupke definisane ovim zakonom i podzakonskim aktima,
- provedena su dva postupka istovrsnog predmeta nabavke putem postupka direktnog sporazuma (nabavka materijala za održavanje čistoće u vrijednosti od 11.363 KM), što nije u skladu sa članom 87. stav (3) kojim je definisano da ugovorni organ provodi postupak direktnog sporazuma za nabavku robe, usluga ili radova čija je procijenjena vrijednost jednaka ili manja od 6.000 KM,
- nisu sačinjeni, a ni dostavljeni izvještaji o provedenim postupcima javnih nabavki, Agenciji za javne nabavke, a na veb-stranici nisu objavljeni osnovni elementi ugovora za sve postupke javnih nabavki, što nije u skladu sa članom 75. stav (1. i 2.) Zakona,
- u tenderskoj dokumentaciji kod ugovora o javnoj nabavci usluga RTG dijagnostike i mamografije potpisanog na tri godine, nije određena količina predmeta nabavke, već su date samo jedinične cijene, što nije u skladu sa članom 4. Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda, kojim je definisano da

ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji kod ugovora o javnoj nabavci određuje količinu predmeta nabavke,

- za nabavku medicinskog i laboratorijskog materijala u vrijednosti od 47.881 KM nije zaključen okvirni sporazum, već ugovor za svih pet lotova, što nije u skladu sa uslovima definisanim u obavještenju o nabavci i tenderskoj dokumentaciji da se namjerava zaključivanje okvirnog sporazuma.

Preporučuje se direktoru Ustanove da obezbijedi da se nabavke roba i usluga vrše uz primjenu odgovarajućih postupaka javnih nabavki, sačinjavaju i dostavljaju izvještaji o provedenim postupcima javnih nabavki Agenciji za javne nabavke i objavljuju osnovni elementi ugovora za sve postupke javnih nabavki u skladu sa članom 6., 75. stav (1. i 2.) i 87. stav (3) Zakona o javnim nabavkama, u tenderskoj dokumentaciji određuje količina predmeta nabavke u skladu sa članom 4. Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda i da se u skladu sa definisanim uslovima u obavještenju o nabavci i tenderskoj dokumentaciji zaključuju okvirni sporazumi.

5. Priprema i donošenje plana poslovanja i finansijskog plana

Finansijski plan i Program rada Ustanove za 2021. godinu, doneseni kao jedan akt, usvojen je u decembru 2020. godine od strane Upravnog odbora, a saglasnost na isti nije pribavljena od Osnivača, što nije u skladu sa članom 19. stav (1) Zakona o sistemu javnih službi ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj 68/07, 109/12 i 44/16). Navedenim aktom planirani su prihodi u iznosu od 3.481.000 KM, rashodi u iznosu od 3.462.100 KM i neto dobit u iznosu od 18.900 KM.

Preporučuje se direktoru Ustanove da obezbijedi saglasnost Osnivača na Finansijski plan i Program rada kako je definisano članom 19. stav (1) Zakona o sistemu javnih službi.

6. Finansijski izvještaji

Ustanova je sačinila obrasce finansijskih izvještaja propisane članom 2. Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 63/16) i to Bilans stanja, Bilans uspjeha, Bilans tokova gotovine, kao i Izvještaj o promjenama na kapitalu propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrasca izvještaja o promjenama na kapitalu ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj 63/16). Pored navedenih obrazaca, Ustanova je sačinila Izvještaj o poslovanju za 2021. godinu i godišnji obračun koji je usvojen od strane Upravnog odbora, a isti nisu upućeni Osnivaču, pa time nisu razmatrani ni usvojeni od istog, što nije u skladu sa članom 19. stav (3) Zakona o sistemu javnih službi ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj 68/07, 109/12 i 44/16).

Preporučuje se direktoru Ustanove da obezbijedi da se izvještaj o poslovanju i godišnji obračun upućuje Osnivaču radi razmatranja i usvajanja kako je definisano članom 19. stav (3) Zakona o sistemu javnih službi.

6.1. Bilans uspjeha

Ukupni prihodi za 2021. godinu su iskazani u iznosu od 3.685.286 KM, što je za 6% više u odnosu na Finansijski plan, dok su ukupni rashodi iskazani u iznosu od 3.682.298 KM, što je za 6% više u odnosu na Finansijski plan. Bruto dobitak iskazan je u iznosu od 2.988 KM.

6.1.1. Prihodi

Ukupne prihode čine poslovni prihodi (3.661.321 KM) i ostali prihodi (23.965 KM).

Poslovni prihodi se odnose na prihode od prodaje učinaka po osnovu izvršenih usluga prethodnih, periodičnih, vanrednih, ciljanih i sistematskih pregleda na tržištu, usluga Prvostepene ljekarske komisije za ocjenu privremene nesposobnosti za rad, te usluga sistematskih pregleda sportista (3.328.160 KM) i ostale poslovne prihode (333.161 KM).

Ostali poslovni prihodi odnose se na prihode od donacija (12.417 KM) i prihode iz namjenskih izvora finansiranja (320.745 KM). Prihodi iz namjenskih izvora finansiranja najvećim dijelom se odnose na odobrena novčana sredstva u iznosu od 200.000 KM od strane Kompenzacionog fonda Republike Srpske, te prihoda od refundacija naknada plata za vrijeme bolovanja i porodijskog odsustva od Fonda zdravstvenog osiguranja i Javnog fonda za dječiju zaštitu.

Po nalazu revizije, ostali poslovni prihodi iskazani su manje za 142.945 KM zbog evidentiranja donacije materijala po projektu „COVID-19“ (trajno i bez naknade) od Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske u okviru vanbilansne evidencije. Po osnovu navedene nepravilnosti, manje su iskazani troškovi režijskog materijala za 142.945 KM za utrošak istog, a materijal i razgraničeni prihodi i primljene donacije za 18.135 KM po osnovu stanja materijala u skladištu, za koliko je istovremeno vrijednost vanbilansne evidencije iskazana više, što nije u skladu sa članom 8. stav (10), 37. stav (5), 39. stav (3), 53. stav (4), 62. i 63. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike i MRS 20 - Računovodstveno obuhvatanje državnih davanja i objelodanjivanje državne pomoći.

Ostali prihodi odnose se na naplaćena otpisana potraživanja (22.507 KM) i ostale nepomenute prihode (1.458 KM).

Preporučuje se direktoru Ustanove da obezbijedi da se materijal dobijen u donaciji trajno i bez naknade iskazuje u bilansnim evidencijama u okviru prihoda od donacija i sa njima povezanim računima (troškovi režijskog materijala, materijal i razgraničeni prihodi po osnovu primljenih donacija) kako je definisano članom 12. stav (9), 41. stav (4), 43. stav (3), 57. stav (4), 67. i 68. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike, koji je u primjeni od 01.01.2022. godine i MRS 20 - Računovodstveno obuhvatanje državnih davanja i objelodanjivanje državne pomoći.

6.1.2. Rashodi

Ukupne rashode čine poslovni rashodi (3.630.549 KM) i ostali rashodi (51.749 KM).

Poslovni rashodi se odnose na troškove materijala (187.213 KM), zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda (2.931.310 KM), proizvodnih usluga (320.304 KM), amortizacije (93.717 KM), nematerijalne troškove (53.052 KM), poreza (39.984 KM) i doprinosa (4.969 KM). Po nalazu revizije, poslovni rashodi koji se odnose na režijski materijal iskazani su u manjem iznosu za 142.945 KM, što je objašnjeno u tački 6.1.1. izvještaja.

Troškovi materijala odnose se na troškove materijala za izradu učinaka u iznosu od 80.952 KM (medicinski materijal 58.862 KM i kancelarijski i kompjuterski materijal 22.089 KM), režijskog materijala u iznosu od 25.133 KM (materijal za održavanje stalnih sredstava 11.010 KM, sredstva za održavanje higijene 12.221 KM i ostali materijal 1.901 KM) i goriva i energije u iznosu od 81.128 KM (toplotna energija 57.691 KM, električna energija 20.301 KM i gorivo i mazivo 3.136 KM).

Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda odnose se na troškove bruto zarada i bruto naknada zarada (2.517.219 KM) i ostalih ličnih rashoda (414.091 KM). Obračun bruto zarada zaposlenih vršen je u skladu sa Zakonom o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 66/18 i 49/21).

Troškovi bruto zarada i bruto naknada zarada se odnose na troškove bruto zarada po osnovu redovnog rada (2.484.720 KM), druge bruto naknade (7.862 KM), naknade članovima upravnog odbora (23.810 KM) i ostale naknade u iznosu od 827 KM.

Ostali lični rashodi odnose se na troškove otpremnina (20.143 KM), pomoći zaposlenima u skladu sa propisima o radu (44.899 KM), troškove zaposlenih na službenom putu (17.040 KM), naknade prevoza na radno mjesto i sa radnog mjesta (31.542 KM) i naknade fizičkim licima angažovanim po ugovorima o djelu, dopunskom radu i privremenim i povremenim poslovima (300.563 KM).

Po nalazu revizije, ostali lični rashodi iskazani su u većem iznosu za 268.954 KM zbog evidentiranja naknada fizičkim licima angažovanim po ugovorima o djelu (koji jednim dijelom imaju karakter troškova proizvodnih usluga 243.869 KM, a drugim karakter nematerijalnih troškova 25.085 KM) u okviru ovih rashoda, čime su pomenuti troškovi iskazani manje za navedene iznose, što nije u skladu sa članom 41. stav (1) i 43. stav (9) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Troškovi proizvodnih usluga odnose se na troškove usluga na izradi učinaka (po osnovu specijalističkih konsultacija i medicinske i laboratorijske dijagnostike 207.416 KM), transportnih usluga (34.163 KM, od čega se iznos od 25.460 KM odnosi na troškove poštanskih usluga), usluga održavanja (13.824 KM), zakupa (24.962 KM), reklame i propagande (1.212 KM) i ostalih usluga (38.726 KM, od čega se iznos od 19.557 KM odnosi na troškove zbrinjavanja medicinskog otpada). Isti su zbog pogrešne ekonomske klasifikacije iskazani u manjem iznosu za 268.954 KM (objašnjeno u prethodnom pasusu).

Troškovi amortizacije i rezervisanja odnose se na troškove amortizacije u iznosu od (93.717 KM).

Nematerijalni troškovi se odnose na troškove neproizvodnih usluga (20.773 KM), reprezentacije (5.929 KM), premija osiguranja (4.339 KM), platnog prometa (6.953 KM), članarina (3.080 KM), poreza (39.984 KM, od čega se iznos od 33.418 KM odnosi na ulazni porez na dodatu vrijednost koji se ne može odbiti), doprinosa (4.969 KM) i ostale nematerijalne troškove (11.977 KM). Isti su zbog pogrešne ekonomske klasifikacije iskazani u manjem iznosu za 25.085 KM (objašnjeno u prethodnom dijelu ove tačke izvještaja).

Ostali rashodi se odnose na rashode po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja (39.944 KM) i rashode po osnovu rashodovanja zaliha materijala i robe i ostale rashode (12.805 KM, od čega se iznos od 11.570 KM odnosi na izdatke za humanitarne i kulturne namjene i sportske ciljeve i sl.).

Preporučuje se direktoru Ustanove da obezbijedi da se naknade fizičkim licima angažovanim po ugovorima o djelu evidentiraju prema karakteru troška u okviru troškova proizvodnih usluga, odnosno nematerijalnih troškova, kako je definisano članom 45. stav (1. i 2.) i 47. stav (1. i 2.) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike, koji je u primjeni od 01.01.2022. godine.

6.1.3. Finansijski rezultat

U Bilansu uspjeha iskazani su ukupni prihodi (3.685.286 KM), ukupni rashodi (3.682.298 KM) i dobitak prije oporezivanja (2.988 KM).

6.2. Bilans stanja

Ukupna aktiva i ukupna pasiva na dan 31.12.2021. godine iskazane su u iznosu od 4.253.699 KM, a čine ih poslovna aktiva i poslovna pasiva u iznosu od 4.142.713 KM i vanbilansna aktiva i vanbilansna pasiva u iznosu od 110.986 KM.

6.2.1. Aktiva

Poslovna aktiva je iskazana u iznosu od 6.356.221 KM bruto vrijednosti, 2.213.508 KM ispravke vrijednosti i 4.142.713 KM neto vrijednosti, a čine je stalna sredstva i tekuća sredstva. Po nalazu revizije, poslovna aktiva iskazana je u manjem iznosu za 18.135 KM, što je objašnjeno u tački 6.1.1. izvještaja.

6.2.1.1. Stalna sredstva

Stalna sredstva iskazana su u iznosu 2.979.904 KM bruto vrijednosti, 2.083.297 KM ispravke vrijednosti i 896.607 KM neto vrijednosti, a neto vrijednost čine nematerijalna sredstva (81.974 KM) i nekretnine, postrojenja, oprema i investicione nekretnine (814.633 KM).

Nematerijalna sredstva iskazana su u iznosu od 90.510 KM bruto vrijednosti, 8.536 KM ispravke vrijednosti i 81.974 KM neto vrijednosti i u cjelosti se odnose na informacioni sistem „Healthcare“. U toku 2021. godine izvršena je nadogradnja pomenutog informacionog sistema u vrijednosti od 5.670 KM.

Nekretnine, postrojenja, oprema i investicione nekretnine su iskazane u iznosu od 2.889.394 KM bruto vrijednosti, 2.074.761 KM ispravke vrijednosti i 814.633 KM neto vrijednosti, a čine ih građevinski objekti, postrojenja i oprema i ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi.

Građevinski objekti su iskazani u iznosu od 1.805.439 KM bruto vrijednosti, 1.127.621 KM ispravke vrijednosti i 677.818 KM neto vrijednosti, a čine ih objekti poslovne zgrade (671.440 KM) i ostali građevinski objekti (6.378 KM).

Postrojenja i oprema iskazana je u iznosu 1.068.679 KM bruto vrijednosti, 946.553 KM ispravke vrijednosti i 122.126 KM neto vrijednosti, a čini je najvećim dijelom medicinska oprema za vršenje osnovne djelatnosti, vozila, namještaj i računarska oprema. U toku 2021. godine izvršena je nabavka opreme u vrijednosti od 9.739 KM, a odnosi se na nabavku računarske opreme (3.662 KM), medicinske opreme (3.467 KM), kancelarijskog namještaja (2.221 KM) i ostale opreme (389 KM).

Ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi iskazana su u iznosu od 15.276 KM i odnose se na ulaganja na Upravnoj zgradi Ustanove koja je u vlasništvu Grada Banja Luka i dijela prostora koji koristi organizaciona jedinica Ustanove u Doboju koji je u vlasništvu JZU Dom zdravlja Doboju.

6.2.1.2. Tekuća sredstva

Tekuća sredstva iskazana su u iznosu od 3.376.317 KM bruto vrijednosti, 130.211 ispravke vrijednosti i 3.246.106 KM neto vrijednosti, a čine ih dati avansi i kratkoročna potraživanja, kratkoročni plasmani i gotovina.

Dati avansi su iskazani u iznosu od 1.031 KM.

Kratkoročna potraživanja, kratkoročni plasmani i gotovina iskazani su u iznosu od 3.375.286 KM bruto vrijednosti, 130.211 KM ispravke vrijednosti i 3.245.075 KM neto vrijednosti, a odnose se na kratkoročna potraživanja, gotovinske ekvivalente i gotovinu, porez na dodatu vrijednost i aktivna vremenska razgraničenja.

Kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 1.232.536 KM bruto vrijednosti, 130.211 KM ispravke vrijednosti i 1.102.325 KM neto vrijednosti, a čine ih potraživanja od kupaca u zemlji po osnovu fakturiranih nenaplaćenih usluga iz djelatnosti medicine rada i medicine sporta (867.369 KM) i druga kratkoročna potraživanja (234.956 KM, od kojih se 200.000 KM odnosi na potraživanja od Kompenzacionog fonda Republike Srpske po osnovu Zaključka Vlade Republike Srpske od 23.12.2021.godine o obezbjeđenju sredstava za saniranje štete nastale pojavom virusa korona, potraživanja za refundaciju

bolovanja od Javnog fonda dječije zaštite u iznosu od 16.993 KM i ostala potraživanja u iznosu od 17.963 KM).

Gotovinske ekvivalente i gotovinu iskazanu u iznosu od 2.125.144 KM čine novčana sredstva na bankovnim računima kod komercijalnih banaka u domaćoj valuti (2.123.849 KM), stranoj valuti (422 KM) i blagajni u domaćoj valuti (873 KM).

Aktivna vremenska razgraničenja su iskazana u iznosu od 15.364 KM, a odnose na unaprijed plaćene premije osiguranja (3.368 KM), zakupnine (2.363 KM) i obračunate nefakturisane prihode (8.973 KM). Zbog evidentiranja fakture za zakup poslovnog prostora za decembar 2021. godine od JZU Dom zdravlja Doboj u iznosu od 2.363 KM u okviru aktivnih vremenskih razgraničenja, ista su iskazana više, a troškovi proizvodnih usluga manje, što nije u skladu sa članom 20. stav (2) i 41. stav (5) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike. Po osnovu navedene nepravilnosti, neto dobitak perioda iskazan je više za 2.363 KM.

Preporučuje se direktoru Ustanove da obezbijedi da se troškovi zakupa evidentiraju u okviru troškova proizvodnih usluga, kako je definisano članom 45. stav (5) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike, koji je u primjeni od 01.01.2022. godine.

6.2.2. Pasiva

Poslovna pasiva je na dan 31.12.2021. godine iskazana u iznosu od 4.142.713 KM, a čini je kapital, rezervisanja, odložene poreske obaveze i razgraničeni prihodi i obaveze. Po nalazu revizije, poslovna pasiva iskazana je u manjem iznosu za 18.135 KM, što je objašnjeno u tački 6.1.1. izvještaja.

6.2.2.1. Kapital

Kapital je iskazan u iznosu od 3.685.989 KM, a čini ga osnovni kapital (964.523 KM) i neraspoređeni dobitak (2.721.464 KM).

Osnovni kapital iskazan u poslovnim knjigama Ustanove, na dan 31.12.2021. godine, nije usklađen sa osnovnim kapitalom u sudskom registru, kako je definisano članom 22. Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 67/13, 15/16 i 84/19).

Neraspoređeni dobitak odnosno neraspoređeni višak prihoda nad rashodima čini neraspoređeni dobitak ranijih godina (2.719.123 KM) i neraspoređeni dobitak tekuće godine (2.343 KM) koji čini neto dobit tekuće godine iz Bilansa uspjeha. Po nalazu revizije, neraspoređeni dobitak tekuće godine iskazan je u većem iznosu za 2.363 KM (objašnjeno u tački 6.2.1.2. izvještaja).

Preporučuje se direktoru Ustanove da obezbijedi da se osnovni kapital iskazan u poslovnim knjigama i osnovni kapital u sudskom registru međusobno usklade, kako je definisano članom 22. Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Republici Srpskoj.

6.2.2.2. Rezervisanja, odložene poreske obaveze i razgraničeni prihodi

Rezervisanja, odložene poreske obaveze i razgraničeni prihodi iskazani su u iznosu od 103.087 KM, a uglavnom se odnose na razgraničene prihode po osnovu primljenih donacija Ministarstva za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju po osnovu projekta energetske efikasnosti, a koje su razgraničene na period procijenjenog vijeka trajanja stalnih sredstava u skladu sa MRS 20 – Računovodstvo državnih davanja i objelodanjivanje državne pomoći.

6.2.2.3. Obaveze

Obaveze su iskazane u iznosu od 353.637 KM, a odnose se na kratkoročne obaveze.

Kratkoročne obaveze čine obaveze iz poslovanja (81.328 KM), obaveze za zarade i naknade zarada (199.878 KM), druge obaveze (43.281 KM), porez na dodatu vrijednost (7.575 KM), obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine (12.759 KM), obaveze za porez na dobitak (644 KM) i pasivna vremenska razgraničenja i kratkoročna rezervisanja (8.172 KM). Nakon isteka roka za izradu i dostavljanje finansijskih izvještaja ove obaveze su ostale neizmirene u iznosu od 19.080 KM.

Obaveze iz poslovanja odnose se na primljene avanse (9.644 KM), obaveze prema dobavljačima u zemlji (71.420 KM) i obaveze prema dobavljačima iz inostranstva (264 KM).

Obaveze za zarade i naknade zarada čine obaveze za neto zarade i naknade zarada (114.547 KM), obaveze za porez na zarade i naknade zarada (14.106 KM) i obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada osim zarada koje se refundiraju (71.225 KM), a odnose se na obračunate zarade i naknade zaposlenih za decembar 2021. godine.

Druge obaveze čine obaveze prema zaposlenima za troškove prevoza na rad i sa rada (2.395 KM), obaveze prema članovima upravnog odbora (1.200 KM), obaveze na naknadu po ugovoru o djelu (23.807 KM), obaveze za obustave po administrativnim zabranama iz neto plata zaposlenih (13.186 KM) i ostale obaveze u iznosu od 2.693 KM.

6.2.3. Vanbilansna evidencija

Pozicije vanbilansne aktive i vanbilansne pasive Ustanove iskazane su u iznosu od 110.986 KM, a čine je Upravna zgrada Ustanove pod zakupom od Grada Banja Luka (92.851 KM) i trajno i bez naknade doniran materijal vrijednosti 18.135 KM od Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske za projekat „COVID-19“. Po nalazu revizije, vrijednost vanbilansne evidencije iskazana je u većem iznosu za 18.135 KM, što je objašnjeno u tački 6.1.1. izvještaja.

6.3. Bilans tokova gotovine

U Bilansu tokova gotovine iskazan je priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti u iznosu od 3.669.967 KM i odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti u iznosu od 3.580.570 KM, što je za rezultat imalo neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti u iznosu od 89.397 KM. Ustanova je iskazala odliv gotovine iz aktivnosti investiranja u iznosu od 15.409 KM, što je za rezultat imalo neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja u iznosu od 15.409 KM.

Ukupan priliv gotovine u iznosu od 3.669.967 KM i ukupan odliv gotovine u iznosu od 3.595.979 KM daju neto priliv gotovine u iznosu od 73.988 KM.

Gotovina na početku obračunskog perioda iskazana je u iznosu od 2.051.156 KM, a gotovina na kraju obračunskog perioda u iznosu od 2.125.144 KM i navedeni iznos je iskazan i u Bilansu stanja.

Po nalazu revizije, prilivi i odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti iskazani su manje za 113.217 KM, jer u ostale prilive iz poslovnih aktivnosti nisu uključena naplaćena potraživanja po osnovu refundacije bolovanja i preplaćenih ostalih poreza i doprinosa, dok u ostale odlive iz poslovnih aktivnosti nisu uključeni odlivi po osnovu izmirenih obaveza za ostale poreze, doprinose i druge dažbine, po osnovu troškova platnog prometa, članarina, taksi i izdataka za humanitarne i kulturne namjene evidentirani na gotovinskoj osnovi, što nije u skladu sa MRS 7- Izvještaj o tokovima gotovine (paragraf 10) i Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 63/16).

Preporučuje se direktoru Ustanove da obezbijedi da se u Bilansu tokova gotovine prilivi i odlivi iz poslovnih aktivnosti prezentuju u skladu sa zahtjevima MRS 7 - Izvještaj o tokovima gotovine i Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

6.4. Vremenska neograničenost poslovanja

U Napomenama uz finansijske izvještaje su objelodanjene informacije u vezi stalnosti poslovanja, što je u skladu sa zahtjevima MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja (paragraf 25).

6.5. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze

Prema izjavi nadležnih za potrebe revizije, na dan 31.12.2021. godine, protiv Ustanove je vođeno šest upravnih sporova pred Kancelarijom za razmatranje žalbi BiH i jedan postupak za zaštitu sloboda i prava pojedinaca zajamčenih Ustavom Republike Srpske, dok je Ustanova pokrenula 47 sudskih sporova po osnovu nenaplativih potraživanja od kupaca (starijih od 12 mjeseci) ukupne vrijednosti 54.466 KM koja do završetka revizije nisu naplaćena.

6.6. Napomene uz finansijske izvještaje

Uz finansijske izvještaje za period 01.01-31.12.2021. godine sačinjene su i Napomene koje pružaju neophodne informacije o Ustanovi, primijenjenim propisima za izradu godišnjeg obračuna, računovodstvenim politikama i procjenama, ali iste dijelom ne zadovoljavaju zahtjeve Međunarodnih računovodstvenih standarda, jer nisu objelodanjene informacije:

- koje pružaju dodatne informacije koje nisu prikazane u finansijskim izvještajima o nematerijalnim troškovima, troškovima poreza i doprinosa, ostalim prihodima i ostalim rashodima, aktivnim vremenskim razgraničenjima, razgraničenim prihodima po osnovu primljenih donacija i vanbilansnoj aktivi i vanbilansnoj pasivi, što nije u skladu sa MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja (paragraf 112c),
- stavkama prikazanim u izvještaju tokova gotovine, što nije u skladu sa MRS 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja (paragraf 113 i 114),
- potencijalnim obavezama i potencijalnoj imovini po osnovu sudskih sporova, što nije u skladu sa MRS 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja (paragraf 114 c).

Preporučuje se direktoru Ustanove da obezbijedi da se u Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanjuju dodatne informacije shodno MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja.

Revizijski tim

Dr Bojan Ćurić, s.r.

Biljana Petrović, s.r.